

# PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ WE WRONOWIE NA LATA 2017-2022

## I. Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów Ustawy Prawo Oświatowe oraz z treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 roku. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły Podstawowej we Wronowie obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie **wychowanie** rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach:

- *fizycznej*, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia;
- *psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej)*, która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat;
- *społecznej*, która oznacza konstruktywne pełnienie ról społecznych oraz
- *duchowej* oznaczającej posiadanie systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej we Wronowie obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłócania procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci

i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Chcemy rozwijać u dzieci więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą oraz nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów: psychologa/pedagoga, pielęgniarki środowiskowej oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

## **II. Główne cele programu**

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, rozumiane jako wspieranie wychowanka w rozwoju oraz profilaktyka rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Naszym celem jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności indywidualnych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniami świata oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia. Działania określone w niniejszym programie umożliwiają spójne środowisko wychowawcze, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla wychowanka, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa.

Podstawowym zadaniem realizowanego programu jest poszukiwanie sposobu wspomagania dzieci i młodzieży w poszanowaniu wartości, akceptowaniu, przeżywaniu i urzeczywistnianiu ich. Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (w ślad za zapisami Ustawy Prawo Oświatowe) „nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne”. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

## **III. Obowiązujące akty prawa**

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Konwencja o Prawach Dziecka
- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów

z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

- Ustawa Karta Nauczyciela
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

#### **IV. Przy opracowaniu programu uwzględniono:**

- obowiązujące przepisy prawa
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły
- diagnozę oczekiwań rodziców przeprowadzoną badaniami na temat kluczowych celów wychowawczych stawianych przez rodziców w procesie wychowawczym na temat przyszłości ich dziecka oraz oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomagania dziecka w rozwoju
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów
- identyfikację środowiska lokalnego
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, plac zabaw, pracownię, salę informatyczną) zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

#### **V. Charakterystyka absolwenta**

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień cechować będzie posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu

- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad które wyznaczają kierunek jego działania
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne.

## **VI. Program określa działania w wydzielonych obszarach:**

1. Działaniach wychowawczych – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.
2. Działaniach edukacyjnych – mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się naciskom otoczenia, oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.
3. Działaniach informacyjnych – na temat skutków zachowań ryzykownych z uwzględnieniem edukacji prawnej.
4. Działaniach profilaktycznych wspierających uczniów:
  - w rozwoju i zdrowym stylu życia, podejmując działania ograniczające zachowania ryzykowne
  - którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych

## VII. Wizja szkoły w różnych obszarach

Uwzględniając posiadaną bazę i zasoby szkoły określiliśmy jej wizję w następujących obszarach: **szkoła, nauczyciele, rodzice/opiekunowie prawni, uczniowie.**

### Szkoła:

#### WIZJA SZKOŁY

***Szkoła jak drugi dom. Otwarta i przyjazna dla całej społeczności, aktywna i widoczna w środowisku lokalnym. Dająca dobry start w XXI wiek.***

1. Wspiera rozwój dziecka młodszego na I i II etapie edukacji.
2. Podejmuje działania zmierzające do wyeliminowania agresji, przemocy w szkole.
3. Dbą o wyrównywanie szans w edukacji, z uwzględnieniem uczniów niepełnosprawnych i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Stwarza możliwości do harmonijnego rozwoju uczniów i kreatywności nauczycieli.
5. Integruje środowisko szkolne i lokalne pobudzając do aktywności na rzecz rozwoju placówki i kształtowania jej pozytywnego wizerunku w środowisku.
6. Reaguje na wszelkie przejawy niesprawiedliwości i dyskryminacji.
7. Podejmuje akcje na rzecz pomocy potrzebującym.
8. Jest bezpieczna.
9. Promuje zdrowy styl życia.
10. Rozwija, stopniowo modernizuje i wzbogaca swoją bazę.
11. Szkoła to miejsce, gdzie młody człowiek może odkryć swoje talenty i predyspozycje, poznać smak sukcesów oraz porażek i tym sposobem dojrzewając społecznie, przygotowuje się do aktywnego i twórczego życia.
12. Szanuje i respektuje prawa ucznia i dziecka.

### Nauczyciele:

1. Stanowią dobrze przygotowaną, fachową kadrę, nastawioną na jakość kształcenia.

2. Współpracują w zespołach, są otwarci i twórczy.
3. Uczestniczą w doskonaleniu i podejmują działania samokształceniowe spełniające ich oczekiwania oraz oczekiwania uczniów i ich rodziców.
4. Stwarzają warunki, w których uczeń może rozwijać wszystkie sfery swojej osobowości.
5. Są życzliwi i wrażliwi, troszcząc się o harmonijny rozwój każdego ucznia.
6. Zachęcają uczniów do twórczych poszukiwań, samodoskonalenia i samokształcenia, uświadamiając im znaczenie samorealizacji w życiu człowieka.
7. Szanują uczniów, nie urażają ich uczuć i nie naruszają godności osobistej.
8. Uwzględniają wyniki różnych form sprawdzania wiedzy, w celu polepszenia organizacji procesów edukacyjnych.
9. Każdy nauczyciel dba o właściwe postawy i wzorce zachowań uczniów.
10. Wychowawcy klas tworzą swoje plany wychowawczo- profilaktyczne, zwracają uwagę na ich zgodność z programem wychowawczo- profilaktycznym szkoły.

#### **Rodzice/Opiekunowie prawni:**

1. Chętnie uczestniczą w życiu szkoły.
2. Wykazują własne inicjatywy współpracy i pomocy.
3. Wspólnie z nauczycielami starają się rozwijać problemy wychowawcze i dydaktyczne dziecka.
4. Są współodpowiedzialni za rozwój i wychowanie własnego dziecka i rozwój jakościowy szkoły.
5. Włączają się w organizację imprez szkolnych skierowanych do uczniów, rodziców i środowiska lokalnego.
6. Swoją postawą, zaangażowaniem i aktywnością powinni dawać dobry przykład dzieciom.
7. Sygnalizują o wszelkich negatywnych sytuacjach, zaistniałych na terenie szkoły jak i poza nią, wspólnie z pozostałymi podmiotami starają się rozwiązywać zaistniałe problemy.
8. Współtworzą pozytywny wizerunek szkoły w środowisku.

#### **Uczniowie:**

1. Współuczestniczą w życiu szkoły głównie poprzez aktywnie działający Samorząd Uczniowski.

2. Rozwijają własne zainteresowania – osiągają sukcesy na miarę swoich możliwości.
3. Są współodpowiedzialni za swój rozwój i osiąganе wyniki nauczania, wykorzystując ofertę edukacyjną szkoły.
4. Dbają o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne.
5. Starają się panować nad swoimi emocjami – agresją i stresem.
6. Umieją pracować w grupie, wiedzą, na czym polega odpowiedzialność za własne decyzje, starają się dokonywać trafnych wyborów.
7. Z szacunkiem odnoszą się do historii i tradycji szkoły, szanują siebie nawzajem i wszystkich pracowników szkoły.
8. Są świadomi swoich mocnych i słabych stron, sukcesywnie pracują nad sobą, uczestnicząc w zajęciach szkolnych i pozaszkolnych, organizowanych przez szkołę, jak i inne instytucje.
9. Są aktywni i twórczy, swoim działaniem i zachowaniem tworzą pozytywny obraz szkoły w środowisku lokalnym.
10. Uczą się tolerancji i otwartości na inne poglądy, krytycznie je analizując i oceniając w sposób zgodny z ogólnie przyjętymi zasadami i normami społecznymi.
11. Dbają o dobrą atmosferę w szkole.

## **VII. Diagnoza zagrożeń**

Szkoła Podstawowa we Wronowie przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby, jakimi dysponuje. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie profilaktycznej korzystamy z:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat atmosfery w szkole oraz warunków organizacji nauki w niej
- spostrzeżeń wychowawców na temat zachowań problemowych w klasie
- ludzkich zasobów szkoły tj. kompetencji kadry kierowniczej, kompetencji zawodowych nauczycieli rozwijanych poprzez dodatkowe doskonalenie się oraz kompetencji szkolnych specjalistów (psychologa, terapeuty, pielęgniarki środowiskowej), szkolnych realizatorów programów profilaktycznych, z kompetencji specjalistów spoza szkoły współpracujących z nią, rodziców oraz wolontariuszy).

W wyniku diagnozy i ewaluacji dotychczasowych programów wyłonoно następujące obszary problemowe:

- przypadki zachowań agresywnych i przemocy wśród dzieci, głównie słownej, sporadycznie fizycznej
- konflikty rówieśnicze i brak umiejętności ich rozwiązywania bez udziału dorosłych
- trudności wychowawcze w czasie niektórych zajęć (niska dyscyplina)
- niska motywacja do nauki; niedostateczne zainteresowanie dzieci nauką
- Niedostateczna współpraca ze wszystkimi rodzicami (angażuje się w życie szkoły tylko część rodziców)

Dokonując analizy środowiska szkolnego wzięliśmy również pod uwagę warunki materialne i społeczne rodzin, w których wychowują się uczniowie naszej szkoły.

Pozwoliło to na wyłonienie grupy uczniów, którzy wychowują się w rodzinach:

- o trudnej sytuacji materialnej
- niepełnych, rozbitych
- niewydolnych wychowawczo

## **VIII.Zadania wychowawczo-profilaktyczne**

### **Sfera fizycznego rozwoju ucznia – „edukacja zdrowotna”**

| <b>Działania<br/>edukacyjne<br/>skierowane do<br/>całej<br/>społeczności<br/>szkolnej</b> | <b>Formy działań<br/>wychowawczych</b> | <b>Formy działań<br/>profilaktycznych</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------|
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------|

|                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Wspomaganie uczniów w rozwoju ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej – kształtowanie postaw sprzyjających zdrowiu.</p> | <p>1. Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, estetykę własną i otoczenia. Utrzymanie higieny ciała i dbałość o schludny wygląd.</p> <p>2. Nabywanie umiejętności zdrowego stylu życia. Umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego – zajęcia z wychowawcą.</p> <p>3. Kształtowanie sprawności fizycznej i odporności. Rozwijanie nawyku uprawiania sportu i posiadanych predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych.</p> | <p>1. Działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia</p> <p>2. Długofalowe wspieranie ucznia w rozwoju i zdrowym stylu życia poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- realizację zajęć z zakresu edukacji zdrowotnej</li> <li>- prowadzenie pogadarek na godzinach wychowawczych zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej</li> <li>- organizacja wypoczynku w czasie wolnym, konkursów dotyczących zdrowego stylu życia</li> <li>- organizacja zajęć na świetlicy promujących zdrowy styl życia</li> <li>- lekcje wychowania fizycznego, biologii, przyrody, informatyki, edukacji wczesnoszkolnej, WOS, Techniki i Edukacji dla bezpieczeństwa</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.</p> | <p>1. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych; kształtowanie umiejętności kontrolowania emocji i radzenia sobie ze stresem.</p> <p>2. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji.</p> <p>3. Zachowanie zasad bezpieczeństwa poruszania się na drogach i ulicach (bezpieczna droga do szkoły).</p> | <p>1. Wyposażenie w umiejętności skutecznego dbania o własne zdrowie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Spotkania ze specjalistami</li> <li>- Gazetki ściennie i ulotki</li> <li>- udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych</li> <li>- Spotkania z pielęgniarką środowiskową</li> </ul> |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>3. Ugruntowanie wiedzy z zakresu zdrowego odżywiania się, uświadamianie korzyści z aktywności fizycznej. Stosowanie profilaktyki.</p> | <p>1. Poszerzanie wiedzy na temat zdrowego stylu życia.</p> <p>2. Kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych.</p> <p>3. Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli o umiejętności dotyczące problematyki związanej z uzależnieniami.</p> <p>4. Nabywanie umiejętności opierania się naciskom otoczenia, nabywanie umiejętności bycia asertywnym – warsztaty edukacyjne.</p> <p>5. Treningi umiejętności odmawiania papierosa, alkoholu, dopalaczy itd. (w razie potrzeb)</p> <p>6. Uświadomienie zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji. (klasy VII-VIII)</p> | <p>1. Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowego odżywiania</p> <p>2. Uzależnienia od alkoholu – propozycje spędzania wolnego czasu w ruchu, na sportowo bez alkoholu, organizacja konkursów</p> <p>3. Wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc w razie sygnałów o używkach stosowanych przez uczniów</p> <p>4. Spotkania z pielęgniarką środowiskową, lekarzem</p> <p>5. Podejmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presji grupy, realizacja zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie”</p> <p>- Konsultacje ze specjalistami</p> <p>- Filmy edukacyjne</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Sfera społecznego rozwoju ucznia – „kształtowanie postaw społecznych – relacje”**

| <b>Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej</b>                                                                                                                                      | <b>Formy działań wychowawczych</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Formy działań profilaktycznych</b>                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym oraz podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do podejmowania działań wolontariatu.</p> | <p>1. Rozwijanie samorządności uczniów – nauka zasad demokracji. (Samorząd Uczniowski)</p> <p>2. Pełnienie różnych ról społecznych</p> <p>3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>4. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p> | <p>1. Zajęcia i warsztaty specjalistyczne (np. akademia, zajęcia dla rówieśników, wystąpienia publiczne)</p> <p>2. Opieka nad samorządem uczniowskim</p> <p>3. Organizacja spotkań ze znaczącymi ludźmi i autorytetami</p> |
| <p>2. Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiązywania problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się.</p>                                                           | <p>1. Przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa.</p> <p>2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców</p>                                                                                                                                                                                                            | <p>1. Spotkania z Policjantem – skutki prawne związane z występowaniem różnych form agresji, w tym cyberprzemocy</p> <p>2. Organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne</p>              |

|                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>3. Rozwijanie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności za relacje międzyludzkie.</p> | <p>1. Realizacja zajęć dydaktycznych z wychowawcą uczących zasad współżycia w grupie.</p> <p>2. Podejmowanie działań na rzecz innych uczniów, organizacji, podejmowanie działań w ramach wolontariatu.</p> <p>3. Organizowanie w ramach zespołów klasowych i pozaklasowych pomocy koleżeńskiej uczniom mającym problemy z opanowaniem materiału.</p> <p>4. Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych.</p> | <p>- Prowadzenie zajęć z zakresu prawa – poznanie praw i obowiązków wynikających z roli ucznia, członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju</p> <p>- Zajęcia warsztatowe z psychologiem – rozwijanie empatii</p> <p>- Prowadzenie szkolnego koła wolontariatu</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Sfera rozwoju psychicznego – „wartości, normy, wzory zachowań – kultura”**

| <b>Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej</b> | <b>Formy działań wychowawczych</b> | <b>Formy działań profilaktycznych</b> |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------|
|                                                                       |                                    |                                       |

|                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Budowanie systemu wartości – Integracja działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły i rodziców.</p> | <p>1. Realizacja zajęć edukacyjnych – kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji.</p> <p>2. Prowadzenie rozmów z uczniami o szkodliwości działania sekt i tzw. nowych ruchów religijnych.</p> <p>3. Pomoc uczniom przeżywającym kryzys.</p> | <p>1. Zajęcia realizowane podczas zajęć na lekcjach języka polskiego, WOS, przyrody, geografii, informatyki, wychowania do życia w rodzinie</p> <p>2. Spotkania z autorytetami – dostarczenie wzorców osobowych</p> <p>3. Ankieta diagnozująca „Mój system wartości”</p> <p>4. Organizowanie indywidualnych kontaktów i psychologiem szkolnym, ze specjalistami</p> <p>5. Realizacja zajęć na lekcjach religii</p> <p>6. Realizacja treningu asertywności</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2. Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm oraz kultury zachowania.</p> | <p>1. Realizacja zajęć edukacyjnych na lekcjach z wychowawcą – kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła.</p> <p>2. Nauka dobrych manier.</p> <p>3. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, z wytworami kultury, z dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.</p> <p>4. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów</p> <p>- popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu.</p> <p>5. Rozwijanie szacunku dla kultury, historii narodu i dorobku narodowego.</p> <p>6. Czym jest dyskryminacja – przeciwdziałanie objawom dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji.</p> | <p>1. Organizowanie wyjść na spotkania ze sztuką np. do teatru, filharmonii, muzeów, wystaw artystycznych</p> <p>2. Realizacja zajęć na lekcjach języka polskiego, lekcjach z wychowawcą – kształtowanie postaw społecznie akceptowanych</p> <p>3. Organizacja wycieczek – umożliwienie kontaktu z wytworami sztuki oraz miejscami pamięci narodowej</p> <p>4. Organizowanie spotkań z pasjonatami i instytucjami kultury prowadzącymi zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów</p> <p>5. Tworzenie okazji do publicznego wypowiedzania się oraz nauka słuchania innych i szanowania poglądów – oglądanie debat parlamentarnych, prowadzenie debat na zajęciach organizowanych przez nauczycieli np. języku polskim, WOS-ie, Wychowaniu do życia w rodzinie</p> <p>6. Organizacja konkursów, przedstawień uczniowskich</p> <p>7. Oglądanie spektakli teatralnych na temat „zasad, wartości i norm społecznych”</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Profilaktyka zachowań ryzykownych – bezpieczeństwo**

| <b>Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej</b> | <b>Formy działań wychowawczych</b> | <b>Formy działań profilaktycznych</b> |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------|
|                                                                       |                                    |                                       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>1. Poznawanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych w tym poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.</p> | <p>1. Poznanie praw i obowiązków ucznia – budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>2. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – poznanie podstaw negocjacji i mediacji.</p> <p>3. Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>4. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa na temat postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>5. Propagowanie wiedzy na temat środków uzależniających oraz prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych.</p> | <p>1. Realizacja zajęć wychowawczo-dydaktycznych na zajęciach z wychowania fizycznego (znajomość zasad bezpieczeństwa podczas korzystania ze sprzętu sportowego, podczas pobytu nad wodą, w górach).</p> <p>2. Realizacja zajęć na lekcjach WOS – poznanie instytucji, do których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy fizycznej lub psychicznej.</p> <p>3. Organizacja spotkań z Policjantem.</p> <p>4. Realizacja zajęć Edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach.</p> <p>- Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą.</p> <p>- Programy edukacyjne-telewizyjne, spektakle teatralne.</p> <p>- Filmy edukacyjne i materiały.</p> <p>- Gazetki edukacyjne</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>2. Kształtowanie umiejętności korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej.</p> | <p>1. Uświadamianie negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikające z anonimowych kontaktów.</p> <p>2. Bezpieczne organizowanie zajęć ruchowych (wychowania fizycznego) i poruszania się po drogach.</p> <p>3. Bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji publicznej – przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom problemowym.</p> <p>4. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p> <p>5. Nauka obrony przed naciskiem otoczenia (w tym na reklamę).</p> <p>6. Organizowanie spotkań dla rodziców – uświadamianie zagrożeń płynących z Internetu.</p> | <p>1. Rozmowy, pogadanki, zajęcia warsztatowe na temat uzależnienia od Internetu.</p> <p>2. Zajęcia z wychowawcą, na lekcjach informatyki, WOS – tematyka lekcji na temat zamieszczania i rozpowszechniania informacji w sieci.</p> <p>3. Prowadzenie treningu asertywności.</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **Organizacja działań dla rodziców**

| <b>Zadania</b>                                                                               | <b>Formy realizacji</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo-profilaktycznych. | <ul style="list-style-type: none"><li>- Zapoznanie rodziców z programem wychowawczo-profilaktycznym.</li><li>- Przekazywanie na bieżąco informacji o realizowanych programach wychowawczo-profilaktycznych za pomocą gazetek ściennych w szkole, zebrań ogólnych i z wychowawcami.</li></ul>                                                                      |
| Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.                                     | <ul style="list-style-type: none"><li>- Przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą zeszytu do korespondencji, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych.</li><li>- Rozmowy indywidualne z psychologiem szkolnym, dyrektorem szkoły.</li><li>- Informacje na temat niskiej frekwencji – pisemne.</li></ul> |

|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowania i profilaktyki | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Organizacja spotkań, warsztatów dla rodziców</li> <li>- Gazetki i biuletyny dla rodziców – upowszechnianie materiałów edukacyjnych.</li> <li>- Doskonalenie umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.</li> <li>- Organizowanie spotkań z rodzicami – dostarczenie informacji jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji.</li> <li>- Indywidualne konsultacje z wychowawcą i psychologiem.</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **Organizacja działań dla nauczycieli**

| <b>Zadania</b>                                                     | <b>Formy realizacji</b>                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia. | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą na temat np. dostosowania warunków wychowawczych do potencjalnych obszarów rozwoju.</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia.<br><br>Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji. | - Organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych<br><br>- Uzyskanie wiedzy na temat norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego. |
| Propagowanie literatury na temat profilaktyki w szkole.                                                                                                                      | - Udostępnianie materiałów szkoleniowych.<br><br>- Gromadzenie literatury na temat szkolnej profilaktyki.                                             |

#### **IX. Ewaluacja programu – będzie polegała na:**

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

### Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji w szkole psychologa szkolnego i innych nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań pielęgniarki środowiskowej dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

### Działania ewaluacyjne będą polegały na:

- \* zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie
- \*opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji
- \*zaplanowanie sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnienie społeczności szkolnej

Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego, dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu oceniając rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z prowadzonej ewaluacji poinformowana zostanie rada pedagogiczna na zebraniu kończącym rok szkolny.